

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za pierwsze półrocze 2011 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Poziom i stopa bezrobocia.....	5
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	10
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	13
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	15
5. Wnioski.....	19

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach realizując zadania z zakresu badania popytu na pracę, opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za pierwsze półrocze 2011 r.”

Przygotowywanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy wynikającym z art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Prowadzenie właściwej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu celowi powinien służyć monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które mają wpływ na popyt na pracę podaż zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny pomóc w:

- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych,
- prowadzeniu odpowiadającej realnym potrzebom lokalnego rynku pracy, gospodarki środkami z Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazywanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie,
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystywane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży,
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w powiecie starachowickim w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do PUP ofert pracy. Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych są:

- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert” stan na 31 grudnia 2010 r.,
  - sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 :Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” stan na 31 grudnia 2010 r.
-

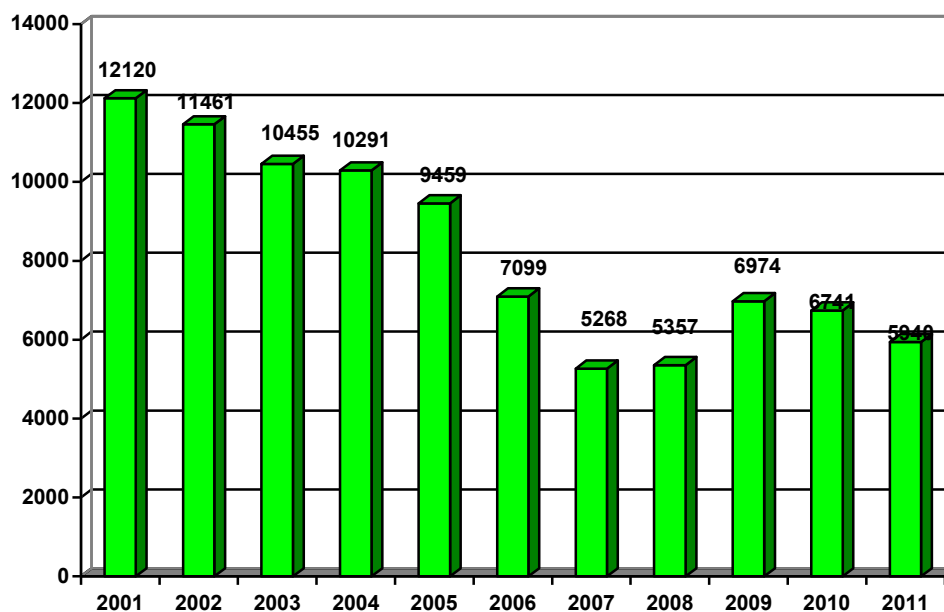
1. Poziom i stopa bezrobocia

Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje 524 km² powierzchni, zamieszkuje go 96.500 osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (54.000 mieszkańców), Brody (11.000 mieszkańców), Mirzec (8.500 mieszkańców), Pawłów (15.500 mieszkańców) oraz Wąchock (7.500 mieszkańców). Starachowice są trzecim co do wielkości miastem województwa świętokrzyskiego. Obszar powiatu starachowickiego objęty jest działaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł skupiony jest głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się o małe gospodarstwa rodzinne.

Od 2001 r. następował powolny ale dostrzegalny spadek bezrobocia w powiecie starachowickim. Proces ten zatrzymał się w 2008 r. w związku z kryzysem gospodarczym, który dotknął kraje Unii Europejskiej. Pomimo niezłej sytuacji gospodarczej Polski na tle innych krajów Unii Europejskiej, wzrost bezrobotnych i spadek ofert pracy na rynku pracy w powiecie starachowickim był odczuwalny. W 2010 r. nastąpił niewielki spadek osób bezrobotnych rejestrujących się w PUP w Starachowicach.

Poziom bezrobocia w latach 2001 – 30.06.2011 r. pokazuje poniższy wykres:

Wykres 1. Poziom bezrobocia w PUP w Starachowicach w okresie od 2001 r. do 30.06.2011 r.

Na dzień 30 czerwca 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 5940 osób bezrobotnych. W porównaniu do 31 grudnia 2010 r. nastąpił spadek o 801 osób bezrobotnych. Na dzień 30 czerwca 2011 r. z prawem do zasiłku

zarejestrowanych było: 1412 osób (spadek w stosunku do 31.12.2010 r. nastąpił o 286 osób). Udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 23,8 %. Na dzień 30 czerwca 2011 r. było zarejestrowanych w PUP w Starachowicach 3014 kobiety. W porównaniu do 31 grudnia 2010 r. nastąpił spadek o 258 kobiety. Wśród zarejestrowanych kobiet 772 posiadało prawo do zasiłku, co stanowiło 25,6 % udziału bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet.

Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach pozostawało 378 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 114 osób poszukujących pracy. Zarejestrowanych było także 5352 (6147 na koniec 2010 r.) osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym m. in.: osób do 25 roku życia – 1073 (1306 na koniec 2010 r.), powyżej 50 roku życia – 1509 (1571 na koniec 2010 r.), długotrwale bezrobotnych – 3107 osób (3270 na koniec 2010 r.).

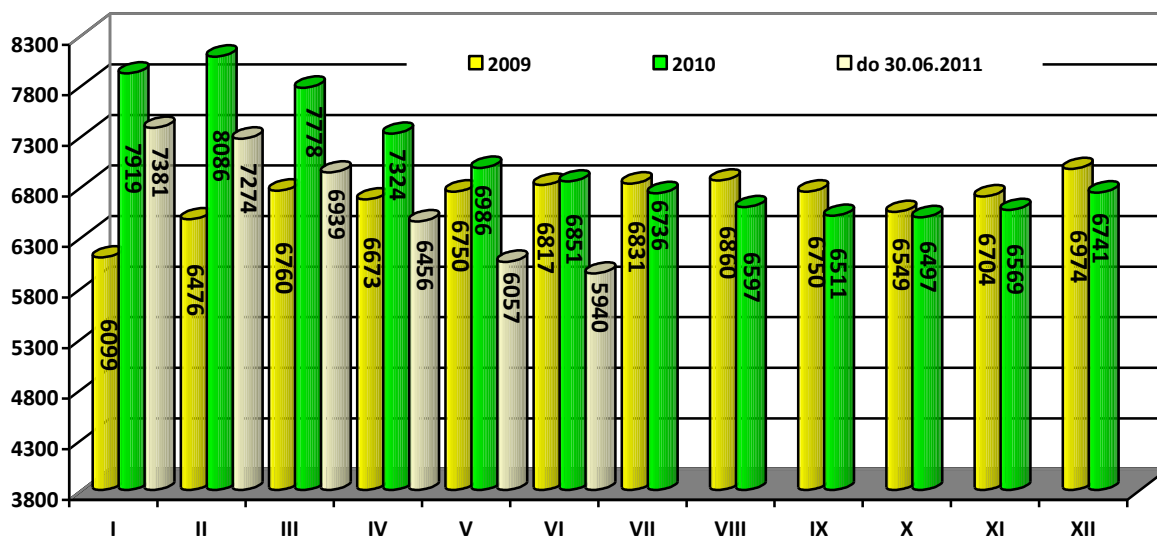
Stopa bezrobocia na dzień 30 czerwca 2011 r. wynosiła: w powiecie starachowickim 15,6 % (17,6 % na koniec 2010 r.), w województwie świętokrzyskim 14,2 % (14,7 % na koniec 2010 r.) oraz w kraju 11,8 % (12,3 % na koniec 2010 r.).

Od początku 2011 r. do PUP w Starachowicach zgłosiło się w celu rejestracji 4384 osoby. Po raz pierwszy zarejestrowało się 521 osób. Po zwolnieniu z przyczyn dotyczących zakładu pracy zarejestrowało się 72 osoby oraz 674 osoby, które dotychczas nie pracowały.

Najliczniejszą grupę 3286 osób (55,3 %) stanowili bezrobotni mieszkańcy gminy Starachowice (na koniec 2010 r. było zarejestrowanych 3895). Z gminy Brody zarejestrowanych było 791 osób (13,3 %), (na koniec 2010 r. zarejestrowanych było: 934 osoby). Z gminy Mirzec 487 osoby (8,2 %), (na koniec 2010 r. zarejestrowanych było: 583 osoby). Z gminy Pawłów 859 osób (14,5 %), (na koniec 2010 r. było 959 osób). Z miasta i gminy Wąchock 517 osób (8,7 %), (w 2010 r. zarejestrowanych było: 370 osób).

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2009 r., 2010 r. oraz sześciu miesięcy 2011 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Porównanie liczby bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2009 i 2010 r. (stan na koniec każdego miesiąca)

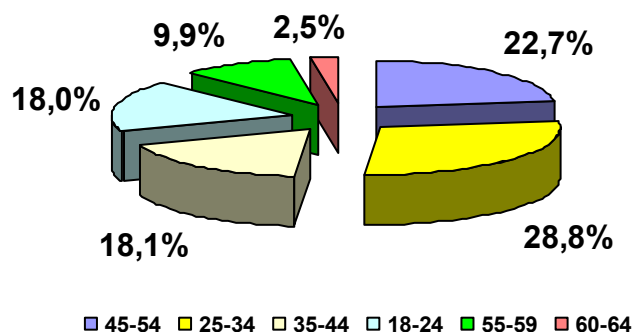
Wykres pokazuje, że od stycznia do czerwca 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była wyższa w porównaniu do 2009 r. Od lipca 2010 r. liczba osób zarejestrowanych w ewidencji Urzędu była niższa niż w 2009 r. Natomiast w pierwszej połowie 2011 r. ....

Struktura osób bezrobotnych według wieku.

Tabela 1. Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Starachowicach ze względu na wiek.

<i>l.p</i>	<i>wiek</i>	<i>liczba bezrobotnych ogółem</i>	<i>udział %</i>	<i>liczba bezrobotnych kobiet</i>
1	2	3	4	5
1.	18 - 24	1073	18,1	593
2.	25 - 34	1718	28,9	747
3.	35 - 44	1081	18,2	475
4.	45 - 54	1352	22,8	597
5.	55 - 59	591	9,9	210
6.	60 - 64	152	2,1	0

Wykres 3 udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Struktura bezrobotnych w grupach wiekowych nie ulega większym zmianom. Zmiana nastąpiła w w grupie wiekowej: „35 – 44”, która to grupa znalazła się na trzecim miejscu, a na czwarte spadła grupa wiekowa: „18- 24”. Różnica nie jest duża i wynosi 8 osób. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata. Jest to niepokojące zjawisko, ponieważ w grupie tej są młodzi ludzie, kończący szkoły wyższe, podyplomowe, posiadające zawód. Ze względu na brak ofert pracy odpowiedniej dla nich nie mogą rozpocząć kariery zawodowej. Mogą mieć również problemy z rozpoczęciem samodzielnego życia. Z poszukiwaniem pracy przenoszą się poza powiat starachowicki.

Druga grupa to osoby w wieku 45 – 54 lata. Wśród osób zarejestrowanych w PUP w Starachowicach przeważają osoby długotrwale bezrobotne, o niewysokich kwalifikacjach zawodowych. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Urząd i inne organizacje usiłują pomóc osobom w tej kategorii wiekowej poprzez organizację szkoleń i kursów.

Trzecia kategoria to osoby w grupie wiekowej 35 – 44. Na ogół w tej grupie wiekowej najczęściej jest osób posiadających doświadczenie zawodowe i kwalifikacje zawodowe. Osoby z tej grupy wiekowej są zainteresowane szkoleniami, a także otrzymaniem środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej.

Czwarta kategoria osób to osoby wieku 18 – 24 lata. Do grupy tej należą absolwenci szkół ponad gimnazjalnych. Osoby z tej grupy mogą liczyć głównie na staże. Pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem osób w tym wieku na umowach o pracę ze względu na brak doświadczenia zawodowego.

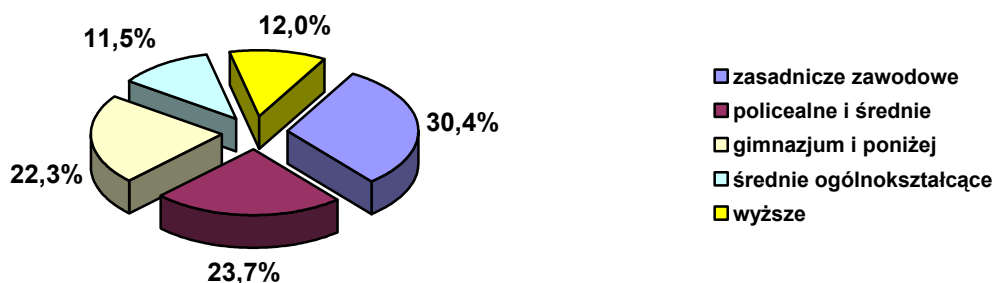

Bezrobotni według wykształcenia.

Tabela 2. Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Starachowicach ze względu na wykształcenie.

<i>l.p.</i>	<i>wykształcenie</i>	<i>ogólna liczba bezrobotnych w 2010 r.</i>	<i>ogólna liczba bezrobotnych w I poł. 2011r.</i>	<i>udział %</i>	<i>bezrobotne kobiety w I poł. 2010 r.</i>	<i>spadek/wzrost ogólnej liczby bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5	6	7
1.	zasadnicze zawodowe	2158	1808	30,4	699	-350
2.	policealne i średnie	1657	1407	23,7	664	-250
3.	gimnazjum i poniżej	1507	1325	22,3	493	-182
4.	średnie ogólnokształcące	702	684	11,5	433	-18
5.	wyższe	717	716	12,1	333	-1

Wykres 4. Struktura bezrobocia ze względu na poziom wykształcenia.

W pierwszej połowie 2011 r. nastąpił spadek osób zarejestrowanych w pięciu kategoriach wykształcenia. Największy wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Odpowiada to tendencjom na rynku pracy, gdzie pracodawcy poszukują osób z kwalifikacjami zawodowymi. Samo wykształcenie nie jest obecnie przepustką do otrzymania pracy. Absolwenci szkół powinni posiadać praktykę i doświadczenie w wybranym przez siebie zawodzie.

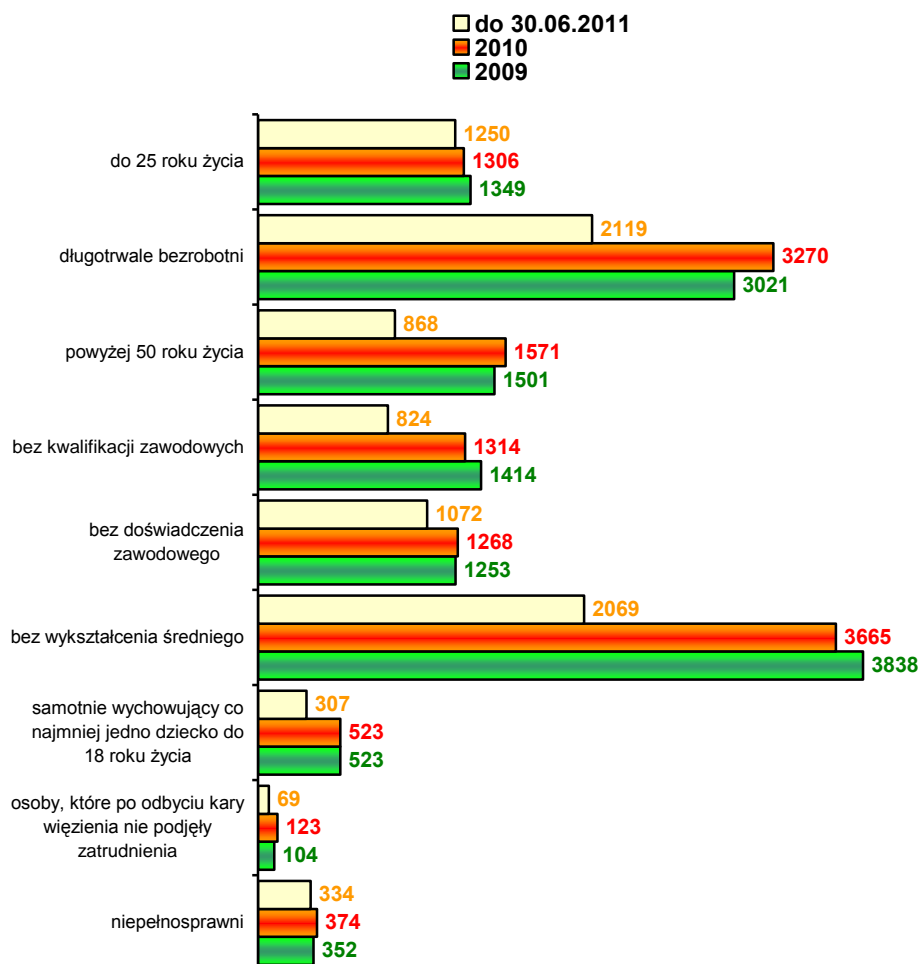
Problemy z poszukiwaniem pracy związane są także, ze specyfiką starachowickiego rynku pracy. Istniejące zakłady nie poszukują pracowników we wszystkich branżach. Lokalny rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć wszystkich poszukujących pracy na terenie powiatu starachowickiego. Problemem jest także brak umiejętności poruszania się po rynku pracy, brak pomysłu na realizację własnej kariery zawodowej, brak możliwości i środków na podnoszenie kwalifikacji oraz doksztalcania się we własnym zakresie.

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy istnieje kategoria osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby bezrobotne, które ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy z wydobyciem się ze stanu bezrobocia.

Pomoc oferowana przez urząd pracy jest niewystarczająca a pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem takich osób.

Wykres 5. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2009, 2010 oraz do 30.06.2011 r.

2. Analiza bezrobocia według zawodów.

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców oraz dotowanie ze środków Funduszu Pracy zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu przy poprawiającej się sytuacji gospodarczej, powoduje zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych.

Ranking wg. grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych wg grup zawodów.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodów</i>	2005	2006	2007	2008	2009	2010	<i>I półrocze 2011 r.</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
1.	0	Bez zawodu	1288	719	625	682	786	823	776
2.	1	Przedstawiciele władz	13	7	9	2	1	7	9

		publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy							
3.	2	Specjaliści	532	583	465	503	669	534	514
4.	3	Technicy i inny średni personel	1426	1259	848	928	1176	1008	859
5.	4	Pracownicy biurowi	353	264	186	174	192	214	210
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1143	909	674	660	783	917	876
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	120	84	60	81	88	71
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3556	2423	1745	1721	2488	2343	1984
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	275	221	170	170	246	196	183
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	689	594	462	403	552	557	458
			9459	7099	5268	5357	6974	6741	5940

W klasyfikacji grup zawodów, podobnie jak w poprzednich latach, nie zachodzą większe zmiany. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie „7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W grupie tej znajdują się zawody tzw. fachowców, mimo to osobom posiadającym taki zawód trudno jest znaleźć zatrudnienie. Wiąże się to m. in.

z niskimi kwalifikacjami posiadanymi przez te osoby, brakiem osób młodych na rynku pracy, ale także nadal niskimi zarobkami, niedostatecznymi warunkami pracy. Na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy „5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”. Mimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji. Na trzecim miejscu są osoby z grupy „3. Technicy i inny średni personel”. Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania głównie prac technicznych.

Pomimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Bardzo dużo pozostaje osób bezrobotnych nie posiadających zawodu. W I półroczu 2011 r. zarejestrowanych było 776 osób.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało trzydzieści zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Tabela 4. Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach.

l.p.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Bez zawodu	000000	776	452	95	62	53	32

2.	Sprzedawca	522301	397	358	6	6	121	112
3.	Technik ekonomista	331403	211	190	4	4	77	70
4.	Technik mechanik	311504	133	30	0	0	44	11
5.	Murarz	711202	141	0	0	0	49	0
6.	Ślusarz	722204	103	6	0	0	49	4
7.	Kucharz	512001	111	98	1	1	42	39
8.	Piekarz	751204	84	15	0	0	28	7
9.	Tokarz w metalu	722314	112	35	0	0	37	15
10.	Krawiec	753105	76	75	1	1	34	33
11.	Robotnik budowlany	931301	78	4	0	0	35	4
12.	Sprzątaczką biurową	911207	74	73	0	0	29	29
13.	Ekonomista	263102	86	72	4	4	32	29
14.	Robotnik gospodarczy	515303	81	41	1	1	31	16
15.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	322002	80	65	3	2	16	12
16.	Robotnik drogowy	931205	66	12	0	0	32	5
17.	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	723390	67	8	0	0	25	2
18.	Technik prac biurowych	411004	73	63	5	5	26	23
19.	Szwaczka	753303	56	56	0	0	25	25
20.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	723190	55	0	0	0	20	0
21.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723307	44	7	0	0	13	1
22.	Kucharz małej gastronomii	512002	41	25	2	0	8	8
23.	Fryzjer	514101	48	47	1	1	15	15
24.	Stolarz	752205	54	4	0	0	16	0
25.	Cukiernik	751201	59	45	0	0	14	9
26.	Magazynier	432103	55	22	0	0	22	10
27.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723307	44	7	0	0	13	1
28.	Stolarz meblowy	752208	42	19	2	2	16	8
29.	Pedagog	235107	45	41	0	0	11	10
30.	Pielęgniarka	222101	26	26	0	0	9	9

W rankingu zawodów niezmiennie na pierwszym miejscu znajduje się zawód sprzedawca, następnie technik ekonomista i technik mechanik. W zawodzie sprzedawcy przeważają kobiety. Pracodawcy narzekają na słabe przygotowanie kandydatów do pracy, a potencjalni pracownicy na niekorzystne godziny pracy, niskie wynagrodzenie.

W przypadku zawodów technik ekonomista i technik mechanik, zawody te wydają się być atrakcyjne, niestety rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć osób, które mają te zawody.

Związane jest to także z tym, że są to zawody „atrakcyjne” dla szkół, nie wymagają dużych nakładów finansowych i wyspecjalizowanej kadry.

W zawodach typu: ślusarz, tokarz nie ma młodych ludzi, ponieważ szkoły zawodowe nie prowadzą nauki w tych zawodach. Nadal dużą liczbę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Pracodawcy nie chcą zatrudniać osób starszych, powołując się na kwalifikacje nie odpowiadające współczesnym wymaganiom.

Z kolei kandydaci posiadający ten zawód, nie chcą podejmować pracy w swoim zawodzie. Argumentują to nieatrakcyjnością zawodu, niskimi płacami, chorobami zawodowymi. Część z tych osób jest zainteresowana zmianą zawodu, przekwalifikowaniem się, czasem otwarciem własnego miejsca pracy.

3. Analiza ofert pracy według zawodów.

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert pracy. Przez ofertę należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, stażu a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników „na czarno”. Częstą praktyką stosowaną przez pracodawców jest zgłoszenie wolnego miejsca pracy w formie oferty otwartej. Pracodawcy nie są zadowoleni, gdy Urząd wysyła kandydatów do pracy ze skierowaniami. Zamieszczenie oferty pracy na stronie internetowej Urzędu, do której dostęp mają wszyscy zainteresowani pracą, traktowane jest jak „bezpłatny słup ogłoszeniowy”.

Na koniec czerwca 2011 r. Urząd dysponował 1053 ofertami pracy (na koniec 2010 r. było 1007 ofert). W większości są to oferty pracy subsydiowanej.

Najwięcej ofert pracy było w marcu 2011 r. – zgłoszono wówczas 302 wolnych miejsc pracy (propozycji pracy subsydiowanej 150 ofert stażowych 37). Najmniej ofert pracy zgłoszono w styczniu 2011 roku – 111 ofert

Tabela 5. Oferty pracy zgłoszone w PUP w Starachowicach.

Wyszczególnienie		Styczeń 2011 r.	Luty 2011 r.	Marzec 2011 r.	Kwiecień 2011 r.	Maj 2011 r.	Czerwiec 2011 r.	
Ogółem		111	164	302	168	153	155	
Z o g ó ł e m	Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	105	142	195	102	133	129	
	Miejsca aktywizacji zawodowej	6	22	107	66	20	26	
	Z tego	Staże	6	22	37	51	20	26
		Przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	0	0	0	0
		Prace społecznie użyteczne	0	0	70	15	0	0
	Dla niepełnosprawnych		11	12	6	6	4	18
	Dla osób w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia nauki		0	0	0	0	0	0
	Pracy subsydiowanej		43	53	150	97	58	58
	Z sektora publicznego		16	12	94	62	17	13
	Pracy sezonowej		15	55	24	20	4	15

Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu dla osób z wykształceniem wyższym, których jest najmniej zarejestrowanych, choć ich liczba wzrosła. Osoby te najczęściej szukają pracy samodzielnie i wykazują większą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

W dwóch tabelach przedstawiona została ilość ofert pracy w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów oraz wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych w II połowie 2010 r.

Tabela 6. Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>2010 r.</i>	<i>I połowa 2011 r.</i>
1	2	3	4	5
1.	0	Bez zawodu	0	0
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	7
3.	2	Specjaliści	192	40
4.	3	Technicy i inny średni personel	20	120
5.	4	Pracownicy biurowi	174	108
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	216	271
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1	6
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	190	274
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	104	145
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	108	82
			1007	1053

W poniższej tabeli pokazane zostały wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy w omawianym okresie.

Tabela 7. Wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>wybrane oferty pracy w zawodzie</i>	<i>ilość ofert</i>
1	2	3	4	5
1.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	- kierownik działu sprzedaży	3
2.	2	Specjaliści	- archiwista	3
3.	3	Technicy i inny średni personel	- przedstawiciel handlowy - technik administracji - opiekunka środowiskowa	23 35 7
4.	4	Pracownicy biurowi	- technik prac biurowych - operator wprowadzania danych - pracownik kancelaryjny - magazynier	52 12 5 15
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- sprzedawca - robotnik gospodarczy - kucharz - kelner - fryzjer	80 154 8 4 4
6.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	- ogrodnik terenów zieleni	6
7.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- murarz - ślusarz - rozbieracz - wykrawacz - mechanik pojazdów samochodowych - spawacz metodą MAG - szwaczka - spawacz łukiem elektrycznym - lakiernik samochodowy - dekarz - ubojowy	5 9 13 12 30 25 15 5 9 10
8.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- monter pojazdów i urządzeń transportowych - kierowca samochodu ciężarowego - kierowca samochodu dostawczego - pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	32 44 11 11
9.	9	Pracownicy przy pracach prostych	- robotnik budowlany - sprzątaczką biurowa - robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - pomoc kuchenna - sortowacz - goniec	16 3 12 7 14 7

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

Tabela 8. Wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>Lp.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	222101	Pielegniarka	2	26
2.	235107	Pedagog	0	45
3.	263102	Ekonomista	0	86
4.	311204	Technik budownictwa	3	33
5.	311303	Technik elektryk	1	16
6.	311504	Technik mechanik	0	133
7.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	80
8.	331403	Technik ekonomista	5	211
9.	432103	Magazynier	15	55
10.	512001	Kucharz	8	111
11.	513101	Kelner	4	29
12.	514101	Fryzjer	4	48
13.	515303	Robotnik gospodarczy	81	154
14.	522301	Sprzedawca	80	397
15.	522305	Technik handlowiec	0	38
16.	711202	Murarz	5	141
17.	711401	Betoniarz	0	41
18.	712601	Hydraulik	1	35
19.	713102	Malarz budowlany	0	31
20.	722204	Ślusarz	9	103
21.	722314	Tokarz w metalu	4	112
22.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	12	33
23.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	2	44
24.	751104	Rozbieracz - wykrawacz	13	34
25.	741207	Elektromonter zakładowy	0	27
26.	751201	Cukiernik	4	27
27.	751204	Piekarz	4	59
28.	753303	Szwaczka	25	56
29.	911207	Sprzątaczką biurowa	3	74
30.	931301	Robotnik budowlany	16	78

Nadal niestety w rejestrze PUP w Starachowicach przeważają zawody nadwyżkowe. W niektórych zawodach (wymienionych w tabeli) ofert pracy jest bardzo mało w stosunku do liczby osób zarejestrowanych, a czasem nie ma żadnej oferty.

W zawodach tych dużą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Jednocześnie pracodawcy mają problemy ze znalezieniem pracowników w niektórych zawodach. Klienci urzędu pracy kierowani do zakładów pracy nie spełniają wymagań postawionych przez pracodawców. Najczęściej tym osobom brak doświadczenia zawodowego, utracili uprawnienia zawodowe ze względu na długą przerwę w zawodzie.

Natomiast problem ze znalezieniem dobrych pracowników w niektórych zawodach (np. ślusarz, tokarz) wynika z tego, że na rynku pracy nie ma osób młodych, natomiast osoby posiadające ten zawód nie przystają do nowych warunków pracy. Szkoły zawodowe nadal nie proponują kształcenia w tych zawodach.

Nadal poważnym problemem są niskie zarobki, osobom bezrobotnym „nie opłaca się” podejmować oficjalnej pracy, wolą pracować nielegalnie. Duża grupa osób w ogóle nie jest zainteresowana jakąkolwiek pracą, wystarczają im zasiłki z ośrodka pomocy społecznej lub praca dorywcza.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

Tabela 9. Wybrane zawody deficytowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	225101	Lekarz weterynarii	2	0
2.	242211	Inspektor nadzoru	2	0
3.	262101	Archiwista	3	1
4.	311305	Technik elektryk samochodowy	4	0
5.	311508	Technik mechanik maszyn i urządzeń	3	0
6.	325601	Ratownik medyczny	2	1
7.	332203	Przedstawiciel handlowy	23	9
8.	332101	Agent ubezpieczeniowy	2	1
9.	341204	Opiekunka środowiskowa	7	0
10.	411003	Pracownik kancelaryjny	5	1
11.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3	1
12.	413201	Operator wprowadzania danych	12	0
13.	431102	Fakturzysta	5	1
14.	515303	Robotnik gospodarczy	154	81
15.	524404	Telemarketer	3	0
16.	713201	Lakiernik	11	2
17.	713203	Lakiernik samochodowy	14	10
18.	721204	Spawacz metodą MAG	30	2
19.	721205	Spawacz metodą MIG	5	1
20.	721207	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	15	9
21.	731408	Sortowacz – brakarz ceramiki	10	4
22.	741201	Elektromechanik	2	0
23.	751106	Ubojowy	10	5
24.	821109	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	32	12
25.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	11	1
26.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	44	38
27.	834202	Operator maszyn drogowych	5	0
28.	834290	Pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	11	1
29.	932913	Sortowacz	14	8
30.	962105	Goniec	7	5

Propozycje zgłaszane przez pracodawców nie są atrakcyjne dla osób bezrobotnych. W pewnych zawodach nie ma osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach. Osoby takie pracują w firmach na terenie województwa lub kraju. Osoby dobrze przygotowane zawodowo wyjechały w poszukiwaniu pracy za granicę.

Pracodawcy chcieliby aby pracownicy podejmujący pracę posiadali uprawnienia zawodowe. W związku z małą ilością kandydatów Urząd stara się organizować szkolenia, dzięki którym mogą uzyskać odpowiednie kwalifikacje.

Na pewno oferty pracy w niektórych zawodach deficytowych pomagają osobom w trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osobom długotrwale bezrobotnym, osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia, bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych.

Wnioski

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie starachowickim można zauważyć utrzymywanie się kilku niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia. Do tych niekorzystnych cech można zaliczyć m. in.: wysoki poziom bezrobocia na obszarach wiejskich, trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży, niski poziom wykształcenia, wysoki poziom bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz znaczny udział osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest występujący brak ofert pracy dla kobiet. Szczególnie dla kobiet z wykształceniem zawodowym w przedziale wiekowym 35 – 44 oraz 45 – 54 lata. Pracodawcy nie są zainteresowani tworzeniem miejsc pracy dla tych kategorii osób bezrobotnych. W tym wypadku działania Urzędu Pracy powinny być wspomagane przez władze samorządowe i państwowe.

Najliczniejszą grupą wśród osób bezrobotnych pozostają osoby długotrwale bezrobotne. Osoby takie przyzwyczyły się do swojej sytuacji, brak im wiary w siebie. W tej grupie przeważają osoby starsze, nieposiadające odpowiednich kwalifikacji, często mające problemy alkoholowe. Na pewno koniecznym jest podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji tych osób, aby zapobiec dalszemu pogłębianiu się problemu długotrwałego bezrobocia, które może doprowadzić do wykluczenia społecznego. W tych działaniach potrzebna jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, współdziałanie władz samorządowych miasta i powiatu.

Lokalni pracodawcy najbardziej zainteresowani są przeważnie subsydiowanymi formami zatrudnienia. Często wiąże się to z tym, że nie mają możliwości tworzenia nowych miejsc pracy z własnych środków. Zjawisko to znajduje odbicie w strukturze ofert pracy napływających do PUP w Starachowicach, wśród których znaczną część stanowią oferty pracy refundowanej. Jednak negatywną tendencją jest nie utrzymywanie nowych miejsc pracy, powstałych w wyniku otrzymania pomocy z urzędu.

Pracodawcy zwiększają wymagania dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych, ale niestety nie wpływa to na podniesienie atrakcyjności ich ofert pracy.

Wychodząc naprzeciw zwiększającym się wymaganiom pracodawców Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach organizuje szkolenia, które mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia lub podwyższeniu swoich kwalifikacji.

Pozytywne jest tworzenie przez osoby bezrobotne własnych miejsc pracy poprzez uzyskanie środków na otwarcie działalności gospodarczej. Firmy takie na ogół działają bardzo sprawnie.

Coraz częstszym zjawiskiem jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Zjawisko to będzie się utrzymywać dalej. Świadczy to pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych ulega zmianom. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach aktywnie wspomaga osoby bezrobotne tak, aby do pracodawców trafiali kandydaci zainteresowani zatrudnieniem i jednocześnie posiadający wystarczające kwalifikacje zawodowe. Ważne jest aby i pracodawcy zdali sobie sprawę, że chcąc pozyskać dobrych pracowników, muszą stworzyć im odpowiednie warunki pracy i płacy. Niewątpliwie stan bezrobocia zmniejszyłby się, gdyby urzędy pracy nie prowadziły ubezpieczenia zdrowotnego swoich klientów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji w celu łagodzeniu skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
mgr Jarosław Nowak**
